

Izhaja

vsak petek z datumom prihodnjega dneva.

Dopisi naj se frankujejo in pošiljajo uredništvu lista »Mir« v Celovec, Pavličeva ulica št. 7.

Osební pogovor od 10. do 11. ure predpoldne in od 3. do 4. ure popoldne.

Rokopisi naj se samo po eni strani lista napišejo, druga stran naj bo prazna.

Rokopisi se ne vračajo.

Dopisom je treba za odgovor priložiti poštno znamko.

MIR

Glasiło koroških Slovencev

Velja

za celo leto 4 krone.

Denar naj se pošilja točno pod napisom:

Upravništvu lista »Mir« v Celovcu,

Vetrinjsko obmestje št. 26.

Naročnina naj se plačuje naprej.

Za inserate se plačuje po 20 vin. od garmond-vrste vsakokrat

Leto XXXII.

Celovec, 1. svečana 1913.

Št. 5.

Kultura v znamenju tuljenja in pljunkov.

Obleganje hotela »Trabesinger«. — Divjanje celovškega moba. — Opljuvane slovenske dame. — Aranžerji demonstracije. — Kako se obnaša celovška policija v brambi Slovencev. — Policijska oblast v Celovcu.

»Narodna čitalnica« v Celovcu je priredila v nedeljo, dne 26. prosinca, v hotelu »Trabesinger« običajno vsakoletno plesno veselico. Že nekaj let sem so se nemško nacionalni krogi zaradi te vsakoletne nedolžne slovenske veselice razburjali. Predlanskem so tako dolgo hujskali, da »Narodna čitalnica« ni dobila vojaške godbe. Že lani sta zloglasna nemškonacionalna hujskača dr. pl. Sedlmayer in Kristijan Lackner sumljivo hodila po mestu, da so si nekateri Slovenci šepetali: Demonstracijo zoper Slovence pripravljata. Letos pa so svoje barbarske želje uresničili in tako doprinesli najboljši dokaz, koliko da je vredna njihova trditev, da hočejo z mirnimi Slovenci v miru, slogi in ljubezni živeti: **Zoper najmirnejše Slovence so pripravili hrupno demonstracijo najnižje vrste, ker smo se Slovenci družabno, prijateljsko v lastni hiši, brez kakega hrupa ob zvokih c. kr. godbe slovenskega pešpolka zabavali. Lepo prijateljstvo!**

Že pred sedmo uro zvečer so se začele na Velikovski cesti pred hotelom »Trabesinger« zbirati sumljive osebe. Začela se je zbirati masa. Oskrbništvo hotela »Trabesinger« je takoj nato opozorilo policijo. Pred osmim se je začela vsipati iz gostilne pri Pavlu Trabesingerju **tuleča, pijana druhal**, kateri so se pridruževali od vseh strani prihajajoči novi demonstrantje. Pred hotelom »Trabesinger« so se ustavili in začeli prav po zverinsko **tuliti, žvižgati na piščalke**; na poziv mladega aranžerja s ščipalnikom, ki so ga titulirali »doktorja« so se **odkrili** in v divjem neubranem kričanju »zapeli« »Die Wacht am Rhein«, da tako odkri-

ti svečano dokumentirajo svoj pruski patriotizem.

Demonstrantje so dohajajočim gostom zaprli pot; izprva so poizkusili ustaviti tudi vozove, na katerih so se pripeljali odlični slovenski gostje iz Celovca, pa se jim ni posrečilo. Umakniti so se morali konjskim kopitom. Vsak voz, ki jih je bilo lepo število, so sprejeli s huronskim krikom, z žvižganjem in psovkami. **Vsako damo v plesni toaleti so opljuvali.**

Ko se je pripeljal s kolodvora hotelski voz z odličnimi gosti, so se demonstrantje zagnali vanj; voznik pa je vozil naglo, da so se morali demonstrantje umakniti in se jim ni posrečilo voza prekucniti.

Druhal je psovala tudi voznike. Enemu vozniku so demonstrantje ustavili konja. Voznik je udaril na levo in desno in po konju. Konj se je vzel in naredil med demonstrantni klin ter zdirjal. **Policija je vse to mirno gledala in ni skrbela za prost dohod.** Najslabše se je godilo vozu, v katerem se je pripeljal gospod dr. Brejc s soprogo in njeno gospodično sestro. Dr. Brejc in obe dami so pa ostali čudovito hladnokrvni. Drhal se je vedla nasproti njim kakor obsedena. Slovenci so jih pri vходу hotela sprejeli z navdušenimi živio - klici.

Tako se je godilo vsem slovenskim gostom, gospodom in damam. Velik del zbrane množice je pa pobalinsko postopanje demonstrantov ostro obsojal. **Pošteni Nemci so se sramovali in glasno obsojali** ostudno postopanje demonstrantov. To moramo izrecno povdarjati, da ne bi kdo valil vse krivde na Nemce sploh, zlasti ker nemški listi — izvzemši socialno demokratskega »Arbeiterwille« — demonstracije niso obsojali. »Kärntner Tagblatt« je pač na prav odločen način obsojal **pobalinstva** demonstrantov, glede demonstracije se je pa izrazil, da ni ne za demonstracijo pa tudi ni proti njej. Celovski meščani in pošteni izobraženi Nemci sploh obsojajo grdo demonstracijo nemškonacionalnih pobalinov!

Demonstrirali so po veliki večini le nerazsodni mladi ljudje, komiji, študentje in celovška fakinaža, s katero se ne družijo noben pošten človek. **Demonstracijo je pa aranžiral dr. pl. Sedlmayer, predsednik celovške podružnice nemškega »Schulvereina«.** Ko je zapazil, da se ga opazuje, se je ta vsenemški junak kar potuhnil in izgubil med množico demonstrantov. Med demonstranti smo opazili mnogo **dijakov realcev, učiteljščnikov pa tudi gimnazijcev, podžupana celovškega pl. Dietricha**, občinskega odbornika dimnikarja **Kumpa, dr. Pflanzla in učitelje: Kainiga, Manhardta in Dünnhofena** in mlajšega **Kellerja**, mizarškega podjetnika. Med demonstranti smo zapazili več trgovskih uslužbencev, katerih tvrdke si bomo prav dobro zapomnili. Ob četrtkih ti ljudje zelo ganljivo in ljubeznivo kličejo: »očka pa mamca«, pri demonstraciji so pa tulili zoper Slovence.

Najbolj se je pa pri demonstraciji izkazala — celovška mestna policija. Kljub temu, da je policija že par dni prej **vedela**, da se pripravlja demonstracija, ni storila potrebnih varnostnih odredb. Ko se je začela demonstracija, sta bila navzoča **cela dva policaja**. Že takoj po sedmi uri se je telefoniralo na policijo in se jo opozorilo na nezadostne varnostne odredbe. Policija je pa odgovorila, da se ne bo ničesar zgodilo. Kako je mogla policija to trditi, ko sta bila pri demonstraciji navzoča vendar samo **dva policaja!** Šele po večkratni nujni telefonični prošnji je došlo več policajev, ki so se postavili pred vhod hotela in se vedli, kakor da bi hoteli — **braniti demonstrante!**

Značilno je tudi, da celovski župan **dr. Metnitz** prav ničesar ni storil za varnostno odredbo, kljub temu, da je bil o nameravani demonstraciji popolnoma informiran, za kar imamo dokaze. Šele proti poldesetim je prišel na lice mesta dr. Kopper in ukazal demonstrantom, da se odstranijo. Policija je demonstrante potisnila na — **svinjski trg**. Šele okrog desete ure so se demonstranti razšli. Dr. Metnitz je prej zatrjeval, da se

Podlistek.

Ladja je izginila.

Spisal Edward Noble, poslovenil Ratiški.

(Dalje.)

Odgovoril sem mu, da me zadeva silno zanima in da grem rad z njim, če misli, da mu bom v čem na korist.

»Hvala,« je odgovoril prijazno. »Tvoja družba mi bo zelo prijetna. Takoj moramo oditi. Longton, idite ven in recite mojemu mornarju, da naj bo pripravljen, čez deset minut odrinemo. Nato se vrnite in odnesite čim hitreje tole depešo na brzojavno postajo.«

Dvajset minut kasneje smo se ukrcali na »Vigilante« in prvokrat sem bil s svojim prijateljem na mračnih vodah skrivnostne reke. Veter je bil leden. Noč izredno temna. Dokler smo se plazili med usidranimi ladjami in čolni, se Geskin ni premaknil od krmarja, nato pa, ko smo bili na odprti vodi, je ukazal: »Proti Long Reachu, in takoj mi javite, ko bomo v njegovi bližini. Spodaj bo vendar prijetnejše,« se je obrnil k meni.

Zelo rad sem šel za njim v kajuto, kjer je prijazno prasketal ogenj v peči in širil ugodno toploto.

»Pripravil sem se za eno noč,« je re-

kel moj prijatelj in slekel suknjo. »Navadno nikdar naprej ne vem, kako dolgo bom izostal, kadar odhajam na takšne izlete. Srečen slučaj, da so bili stroji zakurjeni, ker drugače bi bil Buccaneer še dvajset ur dalje šel. To je lep par, kajne! Ti ugaja?«

Vzel sem v roko revolver.

»Zelo lepo.«

»Po onem, kar sem zvedel,« je nadaljeval Geskin. »moram biti na vse pripravljen. Ali ne vidiš,« je dejal, opazivši moj začuden obraz, »to je silno nenavaden slučaj. Buccaneer se ne sme izgubiti radi zavarovalnice. Zato je še preveč dobra ladja. Na ta način se znebijo le starih podrtih ladij. Thompsoni pa so pošteni, ne spuščajo se v take lopovščine. Gospod Isaksohn še ni prebolel onih mahinacij, katere bi ga bile kmalu zadušile, in ne verujem, da bi se bil spustil v tak riziko. Buccaneer je ukraden, in mi ga bomo zopet našli. Brzojavil sem na vse postaje, naj ustavijo ladjo, ako jo kje ugledajo.«

»Ti imaš nek poseben sum?« sem ga vprašal kar tako.

»Imam, na vsak način imam,« je odgovoril Geskin za čudo resno. »a preden dokazem svoj sum, bo preteklo še dosti časa. Pogledj semkaj,« in podal mi je list. »Danes popoldne sem dobil od londonske policije tole brzojavko. Tudi vse obalne postaje so jo prejele.«

Brzojavka se glasi tako-le:

»Highflyer tostit graupus festio Paris mon det Coston zurit.«

»Kaj naj to pomeni?« sem ga vprašal.

»Dinamitna anarhistična banda je ušla policijskemu nadzorstvu. Sedan je bivališče neznano. Najbrže na poti v Pariz na nepoznani ladji. Prosimo vsako mogočo podporo v svrhu odkritja in ujetja.«

»Moj Bog,« sem vzkliknil, »kako ti spravljaš v zvezo z izginulo Buccaneero?«

»Trdim, da je čisto mogoča ta zveza,« reče resno Geskin. »Na vsak način imam sled, po kateri moram iti.«

»Ali,« sem ugovarjal, »v takem slučaju bi ti lopovi rajši izbrali potniško ladjo, in ne bi šli po tako nevarni poti.«

»Tu na Themsi se dogajajo najneverjetnejše stvari, dragi moj Ralston. Zanesi se name, kadar boš tako dobro poznal Themso kot jo jaz, tedaj boš govoril drugače. Tekom deset let sem spoznal natanko vse te rečne prebivalce in točno proučil vse njihovo bitje. Tega prepričanja ne bi si mogel pridobiti, če bi bil kje drugje nastavljen. Poznam svoje ljudi in z gotovostjo trdim: Ako se v tej bandi nahaja le eden osumljencev s Themse, grem stavit, kolikor hočeš, da so si izbrali »tiho pot«, to je reka, brzo tekoča »skrivnostna Themsa.««

(Dalje sledi.)

ne bo ničesar hudega zgodilo; v gledališču je pa ukazal, da morajo vsi policaji pred hotel, kjer da so demonstranti vse razbili. Kdo mu je to poročal? Saj se to ni zgodilo! Zakaj je rekel to šele ob pozni uri? Ali se je hotelo dati prej demonstrantom čas, da bi bili vse razbili, potem pa bi bila prišla — rešiteljica policija?

Ravnostako čudno se nam je zdelo, da pri deželni vladi ni bilo nobenega merodajnega človeka in da je bilo najvažnejše vprašanje g. pl. Jesserniga, če vojaška godba še igra!

Saj so zahtevali ravno demonstranti, da mora vojaška godba ven in da se morajo vrata hotela zapreti. **Policija se je zahtevali demonstrovatov uklonila** in zahtevala, da se vrata zapro.

Ko je vrgel neki demonstrant v okno kos ledu, je stal v bližini policaj - stražmojstr. Še zganil se ni. Nekdo ga je na metalca ledu takoj opozoril, policaj pa se za to ni zmenil in je samo klical: Mir! Nazaj!

Nad dve uri je policijska oblast mirno pustila demonstrirati. Če bi bili demonstrantje malo bolj korajžni, bi bili lahko v tem času že ves hotel demolirali. Seveda bi bili to tudi storili, ko bi se bili upali. V hotelu so naši fantje vsled divjanja tolpe kar pesti stiskali; reditelji so jih mirili in naše ljudstvo se je izkazalo za razsodno in pametno; če bi se bili naši vrgli na demonstrante, bi bili pobe silovito pretepli — seveda če ne bi jih ščitila policija.

Ta demonstracija je iznova pokazala, da je že skrajni čas, da se policija v Celovcu podržavi. Pokazala je pa tudi v pravi luči kulturo nemških svobodomiselcev, ki se pojavlja v tuljenju in pljunkih. Pričakujemo, da bo merodajna oblast zadevo natančno preiskala in poskrbela, da se celovška policija podržavi. Če je bilo to mogoče v Ljubljani, bo mogoče tudi v Celovcu, kjer je podržavljenje policije stokrat bolj potrebno.

Družba sv. Mohorja v Celovcu.

Družba sv. Mohorja stopa pred Vas z novim vabilom za nabiranje udov Mohorjanov za leto 1913.

Ob tej priliki Družba sv. Mohorja v imenu dobre stvari prav vljudno prosi vse častite gospode družbene poverjenike in njene prijatelje, da letos s podvojenimi močmi zastavite Vašo priznano požrtvovalnost in naklonjenost za Družbo ter Družbi kolikor mogoče visoko število udov pridobite. Vemo, da morda nekateri družbeniki niso popolnoma zadovoljni z vsemi knjigami, toda prepričani bodite, da ima odbor Družbe sv. Mohorja v tem oziru zelo težko stališče, a bodite tudi uverjeni, da se odbor Družbe sv. Mohorja resno trudi, da bi kolikor mogoče ugodil vsem željam, potrebam in zahtevam celokupnega slovenskega naroda.

Družba bo letos izdala »Koledar« z zelo poučljivo vsebino in popolnim imenikom vseh udov, na kar blagovolite vse ude opozoriti, ker so zadnja leta nekateri udje izostali vsled nepopolnega imenika. Imenik v »Koledarju« naj bo res viden znak enotnosti in celokupnosti slovenskega naroda, naj bo vselovenska naslovna knjiga.

Vsi udje brez razlike bodo gotovo z veseljem brali izvirne slovenske »Pravljice«, nič manj zanimiva in poučna bo v »Večernicah« povest »Mlada Breda«, katere snov je vzeta iz ljudskega življenja.

Č. g. kanonik in prof. dr. Josip Gruden nam v 3. zvezku »Zgodovine slovenskega naroda« živahno slika kulturno dobo srednjega veka. Knjiga je silno poučna in vsaki

Zemlja

je vlažna in hladna, tudi poleti. Kdor se veliko giblje na prostem, je torej lahko izpostavljen prehlajenju, skrninastim in protivnim bolečinam. Pozimi je v stanovanjih pogostoma preprih, niso dovolj, ali pa so preveč zakurjena in vlažna. Tudi tukaj vedno prežijo skrninate, protinove bolečine, grlobol, zobobol, bolečine v prsih, pehanje ob strani in nekatere druge bolečine.

Če imamo v takih slučajih doma dober, preizkušen izdelek, ga takoj uporabimo, ko se pojavi prva bolečina in zlo izgine. O pobrih domačih zdravilih dokazuje le res-

slovenski hiši, vsakemu društvu neobhodno potrebna.

Letos obhajamo 1600 letnico zmage krščanstva nad poganstvom. To junaško dobo prvih krščanskih vitezov nam slika č. gosp. profesor dr. J. E. Zorè v knjigi: »V tem znamenju boš zmagal«. Vsaka krščanska hiša naj si naroči to lepo, slavnostno knjigo.

Družba izda kot šesto knjigo molitvenik »Krščanska mati« za slovenske žene. Knjiga je jako poljudno pisana in polna lepih, vzgojeslovnih nauk in zgledov. Nobena slovenska hiša, nobena krščanska mati ne sme biti brez te lepe knjige. Krščanskih žen in mater potrebuje slovenski narod in ako hoče ostati slovensko ljudstvo srečno in zadovoljno, si mora vzgojiti krščanskih slovenskih junakinj in to je namen te lepe knjige. Knjiga ni prirejena samo za žene in matere, temveč sploh za slovensko mladino, zlasti za dekleta. Zato: Marijine družbe, dekleške zveze, sezite pridno po tem lepem molitveniku.

So še drugi vzroki, da letos še posebej prisrčno vabimo celo slovensko ljudstvo, da se v čim večjem številu zglesi za Družbo sv. Mohorja, in sicer zato, ker so se tiskarski stroški v zadnjih letih več kot podvojili: plače delavcev, tiskarjev in knjigovozov so se vsled druginje in moderne delavske organizacije zelo zvišale; cene blagu, papirju, tisku, barvi in podobam (klišejem) so tudi poskočile, tako da je morala Družba zadnja leta, ako je hotela podati udom lepo okrašene knjige, občutno izgubo pri izdaji družbenih knjig. To pa se lahko zabrani na ta način, če se oglasi čim večje število novih udov, ker le pri visokem številu udov bo Družba kos velikim stroškom, katere stavijo nanjo moderne tiskarske zahteve.

Malenkostno vsoto 2 K utрпи lahko vsaka družina, vsak zaveden Slovenec in Slovenka. — Le če bo število Mohorjanov visoko naraslo, bo Družba tudi lahko zadovoljila svoje naročnike ter novim in starim udom nudila dobrih in krasno opremljenih knjig.

Družba ima za bodočnost v svojem načrtu knjige gospodarske, združne, pravne, nabožne, leposlovne in zgodovinsko-kulturne vsebine, in to izpod peres najboljših strokovnjakov in pisateljev. Zato naj se novi udje že zdaj priglasijo in stopijo v družbo Mohorjanov, da bo šel odbor in pisatelji s tem večjim veseljem na delo za krščansko prosveto.

Vse častite stare in nove vnete poverjenike iskreno prosimo še enkrat, da iznova letos podvoje svojo delavnost, požrtvovalnost za Družbo, ki je že toliko neprecenljivo dobrega storila za slovensko ljudstvo. Naj bi č. g. poverjeniki po vseh krajih večkrat javno opozorili slovensko ljudstvo na to velevažno, največjo slovensko književno družbo, ki je pravzaprav prava vselovenska ljudska akademija.

Č. g. poverjeniki naj pri vabljenju za Družbo ne pozabijo poudarjati tudi dejstva, da je Družba sv. Mohorja prva in največja verska in narodna postojanka, ki vrši z razširjanjem dobrih slovenskih knjig med slovenskim ljudstvom na meji svojo versko in narodno dolžnost. Zato zasluži družba tem večje podpore, naklonjenosti in pozornosti.

Družbeni odbor je v svoji zadnji seji ustanovil za vse umrle dosmrtno ude večno sveto mašo, ki se bo darovala vsako leto dne 24. septembra, to je na dan smrti družbenega ustanovitelja, nepozabnega škofa A. M. Slomškega. Zato Družba sv. Mohorja vljudno prosi, da bi se v bodoče vpisalo čim več novih dosmrtnih udov ter tako postali deležni časnih in večnih dobrot in milosti.

nica iz ust izkušenih ljudi več, nego vsako koristolovno hvalisanje. Taki izborni, preizkušeni izdelki so, kakor vemo iz lastne izkušnje, Fellerjev bolečine pomirjujoči, zdravilni, krepilni fluid z zn. »Elsafluid« in Fellerjeve odvajalne rabarbara-kroglice z zn. »Elsakroglice«. En dokaz: Dr. Neugebauer na Dunaju VIII., Lavdonova ulica 42, piše: »Fellerjev fluid z zn. »Elsafluid« je bil od prijateljske strani priporočen 83 let staremu možu, ki je trpel na sklerozi arterij, da bi odpravil slabost mišic na nogah. Res mu je to vdrigovanje dobro služilo in izjavlja dotični gospod, da hodi sedaj bolje.« Gospod dr. R. Schmidt v Pitten, Nižje Avstrijsko, piše: »S Fellerjevima obema Elsa-

Konečno prosimo nujno vse č. g. poverjenike, naj skrbijo za to, da se vsi udje gotovo zgledajo do 5. marca 1913.

V velikih, razsežnih in oddaljenih vaseh naj č. g. poverjeniki poverijo nabiranje udov zanesljivim nabiralcem, katerim poda Družba v jeseni za njih trud po en iztis družbenih knjig ali kak drug lep knjižni dar. Dotične želje naj blagovolijo č. g. poverjeniki na vabilni poli zabeležiti.

Družba sv. Mohorja torej upravičeno upa in zatrdno pričakuje, da se bo letos število udov znatno zvišalo in tako presešlo dosedaj najvišje število Mohorjanov, kar bo le v čast, ponos in korist slovenskemu narodu.

Za ves trud in požrtvovalnost se vsem č. g. poverjenikom Družba sv. Mohorja že vnaprej toplo zahvaljuje: Bog plačaj stoterno!

Z Bogom na delo za narod!

Resen polčžaj na Balkanu.

Punt v Carigradu.

Vsa Evropa se je že veselila pričakovane mirovne sklepe med Turki in balkanskimi zavezniki. Turčija se je pod pritiskom velesil udala. Prišlo pa je nepričakovano drugače. Mladoturki, ki so prišli ob laško-turški vojski v Afriki ob veljavo, so napravili zaroto. Enver-bej, pristaš mladoturške stranke in bivši poveljnik turške armade v Afriki, je z oboroženo četo in v spremstvu 300 soft, turških bogoslovcev, udril v sultanovo palačo. Straža se mu ni ustavljala, ker ni imela poveljnika. Udril je v posvetovalnico, kjer so se ministri ravno posvetovali o sklepanju miru in se odločili, da odstopijo Bolgarom Odrin. Nazim-paša, turški vojni minister in osem drugih oseb je bilo od mladoturkov ustreljenih. Enver-bej je nato sultana prisilil, da je imenoval novo ministrstvo, sestojede iz mladoturških pristašev, z Mahmud Šefket-pašo na čelu. Bivše ministrstvo so zaprli in je hočejo postaviti pred vojno sodišče.

Iz Carigrada poročajo, da je pri Čataldži prišlo med IV. armadnim zborom pod poveljstvom Čerkeza Abuk-paše, osebnega prijatelja ustreljenega Nazim-paše in med pristaši mladoturškega odbora do krvavega spopada. Moštvo Abuk-paše so Kurdi in Arabci. Abuk-paša in njegovi privrženci trdijo, da je Enver-bej sam ustrelil Nazim-pašo s šestimi strelji iz revolverja. Vojake je zelo razburila tudi vest, da hoče vojno sodišče obsoditi na smrt bivšega velikega vezirja Kiamil-pašo, katerega so mladoturki zaprli.

Abuk-paša je poslal vezirju Mahmud Šefketu od veliko častnikov podpisano proklamacijo (razglas), naj odstopi, če ne, primarširajo Arabci in Kurdi v Carigrad. Iz Pariza poročajo, da je stotnik Hakki-Ali, pristaš prejšnje turške vlade, pri Čataldži prešel k Bolgarom. Vest o Abuk-paši smatrajo v Parizu za zelo verjetno.

Nevarnost vojske.

Nevarnost, da se zopet ponovi vojska med Turki in Bolgari, je zelo velika. Mladoturki so se vlade polastili, trdeč, da je prejšnja vlada državo izdala, ker je hotela prepustiti Bolgarom Odrin, Grkom pa egejske otoke. Bolgari pa Odrina Turkom pod nobenim pogojem ne bojo hoteli prepustiti. Če ne bo naredila med Turki zmešnjave lastna needinost in ne bojo turške vlade prisilile velevlasti, da se uda, bo prišlo do nove, krvave vojske.

Bolgarija in Rumunija.

Pogajanja med Bolgarijo in Rumunijo zaradi odstopa bolgarske Dobrudže Rumu-

izdelkoma, zlasti z Vašim fluidom in Vašimi kroglicami sem dosegel krasne uspehe in sem ti sredstvi že mnogokrat priporočal!

Povedati Vam hočemo še tole, in sicer iz izkušnje: Dober tek, zdrav želodec imamo in nobenega tiščanja v želodcu, nobenih bolečin, odkar rabimo Fellerjeve odvajalne rabarbara-kroglice z zn. »Elsakroglice«. Poizkusite še Vi; to zdravilo urejuje odvajanje pospešuje prebavljanje, ublažuje krče in izboljšuje kri. 6 škatlic franko 4 krone, Fellerjev Elsafluid pa se dobi na poizkušnjo tucat za 5 kron. Izdelovatelj obeh izdelkov samo lekarnar E. V. Feller v Stubici, Elsatrg št. 67 (Hrvatsko). — — — e.

niji še niso končana. Zdi pa se, da so postale razmere med obema državama manj napeete, kar zmanjšuje nevarnost splošne evropske vojske. Rumunska vlada se baje celo posvetuje, ne bi li kazalo sporazumeti se z Bolgarijo in v slučaju obnovitve bolgarsko-turške vojske pomagati Bolgarom.

Srbi pri Odrinu.

Pri Odrinu imajo Srbi 55.000 mož. Če se začne zopet vojska, bojo zavezniki najprej zavzeli Odrin in potem Čataldžo.

Boj za Skader.

Iz Cetinja poročajo dne 28. prosinca: Včeraj so Turki s trdnjave napadli Črnogorce s puškami in topovi. Črnogorci so odgovarjali z mitraljezami. Turki so imeli večje izgube in so se umaknili, pri čemer so prepustili Črnogorcem dve važni poziciji.

Na kak način je Enver izsilil odstop vlade. — Mir se lahko ohrani?

Carigrad, 28. januarja. Enver-bej je Nazim pašo sam ustrelil, potem preko njegovega trupla v dvorano udril. Več ministrov se je skrilo za opravo. Enver bej je nastavlil revolver na vezirja. Noradunghian, minister za zunanje zadeve, je Enver-beju, Talaatu in drugim hotel dopovedati, da se mir mora skleniti, zarotniki pa so Noradunghiana oklofutali in v kot vrgli. Kiamilpaša je nato demisijo podpisal. Tu se vednoljub boje, da je Enver-bej svoj naročeni puč prenerodno aranžiral, ker je to vzbudilo hud odpor in so zdaj gotove sile na delu, da proti Enverju spuntajo del armade. Govori se celo, da vse upanje na mir ni izgubljeno. Mladoturški so že zdaj šli nazaj, predlagajoč nevtralizacijo Odrina. Ako Nemčija aktivno ne bo podpirala mladoturkov, to je tedaj, ako se bo Rusija vzdržala intervencije, se bodo mladoturški računali lahko izjalovili. Kajti ali se zgodi kontrarevolucija, ki zna povzročiti tako zmedo, da Turčija v obče v poštev ne pride, ali pa bodo mladoturki uvideli, da s svojo armado ne morejo nobenega uspeha doseči ter bodo mir sklenili za ceno Odrina in uvedli vojaško diktaturo, da vdušijo ljudsko nejevoljo. O Rusiji se pozitivno poroča, da ne bo dala povoda za evropsko zmešnjavo, vsled česar se utegnejo mladoturki temeljito v svojih pričakovanjih prevarati.

NAJNOVEJŠE VESTI.

Bulgarija odpove premirje.

Sofija, 30. januarja. Ministrski svet je dal armadnemu glavnemu stanu nalog, da z današnjim dnem odpove premirje. Sovražnosti se torej začne dne 3. februarja.

Dnevno povelje generala Savova.

Sofija, 30. januarja. General Savov je izdal na armado sledeče dnevno povelje:

Iz mirovnihih pogajanj se jasno razvidi, da sovražnik noče od ozemlja, ki ga je naše zmagovalno orožje izvojevalo, niti pedi odstopiti. On hoče z eno potezo peresa izbrisati vse, kar ste osvojili in za kar so vaši bratje padli. Ali bodo junaki Lozengrada, Bunarhissarja, Lüleburgasa in Čataldže to zasramovanje s slavo ovenčane bulgarske armade pustili nekaznovano? Pripravite se torej na nove zmage in pokažite s svojo nepremagljivo navdušenostjo, kateri se ne more nič ustavljati, sovražniku in celemu svetu, da bulgarska domovina zasluži več kot spoštovanje! — Savov.

Zaključanje mirovnihih pogajanj. — Odpotovanje delegatov.

London, 30. januarja. Nota balkanskih zaveznikov, ki jo je Gruič včeraj izročil Rešid paši, se glasi: »Ker so pooblaščenec zveznih držav, odkar je delo mirovne konference prekinjeno, tri tedne zaman pričakovali odgovora otomanskih pooblaščenec na svoje zadnje vprašanje in ker se zdi po zadnjih dogodkih v Carigradu, da je izključeno upanje na sklep miru, so balkanski pooblaščenec na svoje obžalovanje prisiljeni izjaviti, da je dne 16. decembra 1912 v Londonu pričeto razpravljanje dne 28. januarja 1913 v Londonu prekinjeno. — Noto so podpisali vsi pooblaščenec balkanskih držav.

Dnevne novice in dopisi.

Častito duhovščino opozarjamo na se-stanek sodalitete, ki ga objavljamo na drugem mestu.

Umrl je v Celovcu v soboto, dne 25. prosinca, znani posestnik hotela »Moser«, g. Julij Verdino, star šele 42 let. Bil je mož poštenjak in splošno čislán. — V Celovcu je umrl tudi čevljarški mojster Jožef Erlacher, dolgoletni koralist v stolnici in cerkveni pevec. N. v m. p.!

Blamaže celovške demonstracije. Demonstracija celovških petelinov pred hotelom »Trabesinger« se je končala z velikansko blamažo. Obisk koncerta in plesne veselice je bil tako mnogobrojen, kakor še nikdar poprej. Res, da so demonstranti več Celovčanov zadržali, ker so jim zaprli pot in jih preplašili, ali pri veselici tega ni bilo opaziti. Vse je bilo židane volje. Godba je godla popolnoma nemoteno, ker se v oddaljeno dvorano kričanje demonstrantov ni prav nič slišalo. Velika dvorana je bila krasno ovenčana. V ozadju odra je sredi stal lep doprni kip presvitlega cesarja, obdan od cesarskih in avstrijskih zastavic in oleandrov. Vojaško godbo, ki je neumorno in krasno svirala, je občinstvo opetovano navdušeno pozdravljalo. Demonstracija je torej doživela velikfiasko.

Kje so se zbirali nemškonacionalni demonstranti. Prijatelj našega lista nam poroča, da se je minolo nedeljo vozil z večernim vlakom iz Roža v Celovec. V vozu je bilo več izletnikov, učiteljev in uradnikov. Malo pred Celovcem se spomnijo, da se je treba podati k Trabesingerju. Eden je dal drugim pojasnilo, da se zbirajo pri »Glocke«. Vidi se, da so bili za demonstracijo dobro pripravljani in dogovorjeni.

Demonstranti na svinjskem trgu. Policija je potisnila demonstrante v pozni uri — na svinjski trg, kamor so spadali. Neki hudomušnež je pozneje napravil dovtip: Sedaj bo pa v Celovcu svinjsko meso poceni, ker ga je bilo na svinjskem trgu toliko.

Draga demonstracija. »Boljši« demonstranti, ki jih pa ni bilo mnogo, so se zbirali pri »Glocke«, drugi pa pri Pavlu Trabesingerju. Med njimi sta bila tudi urednika Lackner in Freisinger. Ker so demonstrantje mnogo popili, je morala biti demonstracija zelo draga. G. dr. pl. Sedlmayer, kdo jim je plačal pijačo?

Kotmaravas. Ob silno veliki udeležbi smo minoli ponedeljek pokopali starega Malija na Ročici. Neozdravljiva želodčna bolezen ga je pobrala iz srede svojih otrok. Bil je mirnega in tihega značaja, pobožen krščanski mož, kakršnih je v sedanjem času zmiraj manj. N. v m. p.!

Št. Rupert pri Velikovcu. (Visok obisk.) V sredo, dne 22. prosinca t. l., je ekscelenca visokorodni gospod deželni predsednik dr. Alfred baron Fries - Skene, ko se je iz Velikovca peljal na grad Kohlhof, obiskal tudi tukajšnjo župnijsko cerkev. Pri vrodu v cerkev je visokega gosta pozdravil gospod župnik in čč. šolske sestre z gojenkami šolskega internata. Gospod deželni predsednik se je za sprejem iskreno zahvalil. V cerkvi je gospod župnik visokemu gostu pokazal znamenitosti cerkve: 500 let staro gotično kadilnico in zakramentno hišico, posebno je gospod predsednik občudoval v novi kapelici sv. Alojzija krasni oltar in spovednico. Popoldne je gospod deželni predsednik na okrajnem glavarstvu poleg drugih slovenskih deputacij sprejel tudi gosp. župnika kot vodjo »Narodne šole«, in šolske sestre in se izrazil, da smatra še za posebno dolžnost katoliške zavode podpirati.

Skočidol. (Šolski dogodki iz koroškega vilajeta.) Naše šolske oblasti, katerih dolžnost je, čuvati nad tem, da se postave upoštevajo, dajejo s teptanjem in omalovaževanjem istih učiteljsstvu žalosten zgled in jih s tem označujejo, da tudi isto deluje po nazoru, ki je menda postal last vseh šolskih oblasti, da je namreč namen šol na Koroškem germanizacija. Da je temu tako, govore prejasno slučajni Strojna, Št. Danijel, Vogrče, Škofiče in ne v najmanjši meri naše šolske razmere. Kljub temu, da je šola v Skočidolu od nekdanj dvojezična, se je s slovenščino ravnalo doslej po mačehovsko. Dokler so v občini vladali »Nemci«, se nismo čudili temu, saj smo občutili povsod, da jim je nepristra-

nost in pravica tuj pojem; a da se tudi sedaj naše opravičene zahteve omalovažujejo, da se slovenščina poučuje še vedno po drugem nauku kot nebodigatreba privesek, da se pouk omejuje na branje in da se obkladajo v šoli naši otroci s psovki kot: »windische Butl«, nam jemlje zadnje koščke potrpežljivosti. To imamo torej za našo prizanesljivost, da smo trpeli dozdej med nami učno osebje, ki za naše šole nikakor ni sposobno. Na dvojezične šole sodijo obeh jezikov zmožni učitelji — seve slovenski učitelji morajo služiti pri Nemcih, da zasedajo njih mesta nemški agitatorji, ki ščuvajo mirno prebivalstvo, delajo spore in sejeje sovražstvo. Če vam mrzi tako deca, da se niti v šoli ne premagujete in jo psujete, bodite tako dosledni in obrnite hrbet vam toliko sovražnim »Windischarjem«. Hočemo, da pri nas vzgojuje učiteljsstvo deco kljubezni do svojega rodu in naroda, kakor je v postavah zahtevano, a da se ne seje narodne nestrpnosti. Odkar je odkrila visoka vlada svoje sočutno srce in se zavzema za baje zatirane narode, četudi ti režejo mirnim sosedom nosove in streljajo na zdravnike, ki jim dajejo pomoč, se je naselilo tudi v naših srcih upanje, da se spomni vlada tudi nas, nič manj zatiranih koroških Slovencev in nam da to, s čemur tako radodarno obdaruje Albance, tuje državljanje. Upamo tudi, da se nas spomni okrajni šolski svet v Beljaku in ukrene potrebno, da bode uživala slovenščina iste pravice kot drugi predmeti. Končno izrekamo nado, da se g. Sile skoraj nauči toliko slovenščine, da bode mogel podajati tudi drug pouk, ne samo v čitanju, kajti po našem mnenju bi se imeli otroci to naučiti že prvi dve leti po vstopu v šolo!

Št. Rupert pri Velikovcu. (Mrliča so izkopali.) Dne 21. prosinca t. l. je bil na tukajšnjem pokopališču pokopan 53 let stari, v Možici rojeni in v Dogno na Italijanskem pristojni Rudolf Peruzzi, mlinar pri Fukšu v Mlinskem grabnu, katerega so mrtvega našli v njegovi sobi na postelji. Ker se je pa raznesel sum, da pokojni mlinar ni naravne, ampak nasilne smrti umrl, baje ga je neki zidar s sekuro na glavi ranil, je državno pravdnništvo zaukazalo, da se ima rajni mlinar izkopati in sodnijsko preiskati. To se je zgodilo dne 28. prosinca t. l. Pa sodnijska komisija pri raztelesenju ni nobenih ran in nobenih dokazov našla, ki bi dokazali nasilno smrt, ampak konstatiralo se je, da je Rudolf Peruzzi naravne smrti umrl, namreč ker je bil udan pijači, vsled kapi na možganih.

Črna. Čudno! Zaradi pobiranja za ubogoranjence je bil cel črnški Izrael pokoncu, sdaj pa, ko je dvoje — negodnih — otrok izginilo brez duha in sluha, je vse tiho. Enega je baje mrtvega neka tuja žena ukradla kot prava mati, drugi je pa baje izginil v stranišču. Tukaj bi imela priliko v to poklicana oblast pokazati svoje zmožnosti; pa kakor je videti, ji je blamaža pri iskanju »velizdajalcev« zaprla vso sapo, vzela ves pogum. Tukaj si želi ljudstvo jasnosti, ker obsoja vsevprek mučkanje v tako žalostni reči, ki je v največje pohujšanje. Če pa na vsej stvari ni kaj resnice, zakaj tisto očito in okobodeče postopanje v začetku, potem pa nič več. Res, tukaj ne bode prej miru, predno avstrijska postava ne določi, da je tudi javna oblast dolžna poravnati, v kolikor ji je mogoče, čast tistim, katere je s svojim napačnim ravnanjem tega dragocenega zaklada oropala. Izpustitev iz preiskovalnega zapora ali ustavljenje nadaljnega preiskovanja pač ni dovolj.

Črna. Rdeči konzum bode baje dne 1. marca kot podružnica celovškega »Eintracht« ustanovljen. Če le ne šele dne 1. aprila? Nekateri delavci bi radi vedeli, v kakšni zvezi je konzumno društvo »Eintracht« s pred kratkim propadlo »rdečo pekarno« v Celovcu, kjer baje manjka 9000 K, kot so listi poročali. Tudi zaradi pravil vlada med delavci — tudi rdečimi — velika zmeda. Vedo sicer kako visok je delež, ne vedo pa, za koliko jamčijo. Tega celo iz Trbovelj in Celovca naročeni agitatorji najbrž ne vedo ali pa se ne upajo na dan. Eden je rekel: le delež jamči, drugi zopet: vsak jamči z dvakratnim deležem. Kdo ima prav? Mogoče nobeden. Torej pravila na dan, ne pa tak površen izvleček, ki je v članskih

knjigah spredaj. Tudi sodrugom ne bo škodovalo, če se jim prilije malo čistega olja. Čudno je tudi, da slovenska socialna demokracija nima toliko moči, da bi slovenske govornike pošiljala v Črno, da ponuja Nemce. Mogoče se tudi rdečkarji čutijo poklicane širiti nemškutarijo, kot se vidi pri njihovih tukajšnjih glavah. Več vam v prihodnje. Za osem dni je že dosti v premislek.

Velikovec. (Visok obisk.) Dne 22. januarja je obiskal naše mesto novi deželni predsednik ekselencija gospod dr. pl. Fries-Skene. Posetil je c. kr. sodišče, častitega gospoda dekana, ogledal si je cerkev, nato je obiskal državnega poslanca g. Nageleta, potem je sprejel v avdijenci na okrajnem glavarstvu častito duhovščino z mil. gospodom proštom Einspielerjem na čelu, dež. poslanca F. Ellersdorferja in druge. Popoldne so se mu predstavile slovenske organizacije velikovškega okrajnega glavarstva; izobraževalna društva je vodil častiti gospod kanonik J. Dobrovč, nagovor v slovenskem jeziku je imel v imenu vseh izobraževalnih društev mladenič Janko Čarf; v imenu posojilničarjev je ekselencijo pozdravil načelnik velikovške posojilnice g. Jurij Čarf; v imenu zastopnikov ostalih gospodarskih organizacij je govoril častiti gospod župnik V. Poljanec. Deželni predsednik se je še oglasil v občinski hiši in v »Gospodarski zadrugi« v Sinčivasi in se nato z avtomobilom povrnil v Celovec.

Bilčevs. (Odgovor »Štajercu«.) Pustni čas pa res ljudem glave zmeša in možgane pretrese, sicer bi ne pisali v »Štajerca« takih neumnosti in laži! Človek res ne ve, ko »Štajerca« bere, ali bi se smejal neumnosti dopisnika, ali omejenosti urednika, da take dopise objavlja. Dopis iz Bilčevsa o občinskih volitvah obstoji iz laži, zavijanja in sramotjenja! Saj niso zmagali »Štajercijanci«, hvalijo in lažejo se pa, da so! Torej laž! — Ni res, da smo hoteli praznovati zmago s streljanjem, še na misel ni nobenemu prišlo, nikdo ni zinil besedice o tem! Torej zopet laž! Glede pridige se nam pa dopisnik prav zelo smili, ker je ni razumel, akoravno se ima za modrega — ali pa je še celo slišal ni in hoče s svojim zavijanjem tega, kar je od drugih slišal, samo pokazati, kam človek pride, če iz »Štajerca« nauke zajema! To ni politični boj, ampak očitno zasramovanje božje besede, katero brez kazni ne bo ostalo! Le vun s tem, kar veste o farovžih, potem se bo vsaj tudi zvedelo, kaj se v tistih hišah godi, kjer »Štajerca« prebirajo! K zadnjemu stavku dopisa v »Štajercu« se nam ne zdi vredno drugega odgovoriti kakor to, da se nam stari mož-gostilničar smili, ker so mu sina k vojakom vzeli, zraven se pa veselimo, ker so se Štajercijanci blamirali pred vsakim pametnim človekom.

Gundrška vas. (Ogenj.) V nedeljo, dne 26. januarja, o polnoči je pogorela hiša pri »Birtu« s kočjo vred. Posestnica Marg. Zechner je sicer zavarovana pri deželni zavarovalnici, toda trpi vendar še veliko škode, kakor tudi gostač Jurij Janež. Nevarnosti za sosede ni bilo nobene, ker je bilo brez vetra. Pomagala je samo požarna bramba iz Št. Tomaža.

Podljubelj. (Veselica.) ki jo je priredilo katol. slov. izobraževalno društvo v Borovljah, je krasno uspela. Po enoglasni sodbi vseh še »Delavski Dom« nikoli ni bil tako nabito poln, kakor dne 26. prosinca. Največ ljudi je pa privabila nad vse lepa igra »V krvi«. V tretjič se je že igrala, a ljudstvo se je še ni nagledalo. Pred igro je v lepih besedah razložil glavno vsebino igre g. dr. Jesenko in nato prešel na junaške boje naših balkanskih bratov, ki jim je ljubezen do domovine ravno tako v krvi kakor divjemu lovcu (v igri) lov. Igra sama je nad vse pričakovanje izvrstno uspela, za kar gre vsa hvala povsem že izvežbanim igralcem, ki so itak že znani po celi slovenski Koroški. Najbolj veselila nas je enoglasna sodba onih, ki so šele prvič obiskali »Delavski Dom«, da namreč še nikoli v svojem življenju niso bili tako veseli kot med nami v »Domu«.

Borovlje. (Občinsko gospodarstvo.) Poročal je že »Mir«, kako je z gospodarstvom, kjer vladajo nemčurji. Letos bi imela občina zavoljo tega gospodarstva 205% občinskih doklad. A občinski očetje

so se spomnili, kakor poroča tudi »Arbeiterwille«, da so v Borovljah letos občinske volitve, zbalii so se za svoje stolce in so sklenili, da naj se pobira samo 100% obč. doklad, kar manjka, se bo pa izposodilo, da občani ne bi preveč godrnjali, kar bi gotovo, če bi morali plačevati 205%. Mislili so, da občani ne zapazijo, da so le spet na slabšem, če se najame posojilo. Kar je dolga, ga morajo plačati občani, in če se najame posojilo, morajo plačati to in še obresti zraven, ki ne bodo majhne, ker je letos tako težko dobiti denar. »Tagespost« je prinesla dolgo opravičbo za občinsko gospodarstvo in zvrta krivdo slabega stanja na prejšnji občinski odbor. To je najlepše! Saj so ja prej sedeli ravno isti možje v občinskem odboru kot sedaj, ravno ista nemčurska stranka. Pa seve, nemškutarska stranka še nikoli ni poznala drugega (programa) dela, kot delati za potujčevanje, četudi zraven zagospodari cele tisočake.

Črna. Da bi duhovnikom čast rešil, je šel tukaj bivajoči baron tukajšnjega č. g. kaplana naznaniti žendarmeriji veleizdaje. Ne verjel bi, da imajo tako visokostojeci ljudje toliko ljubezni do duhovnikov. Več jim je za duhovniško čast kot za lastno, kajti verjame mogoče že sam, da je šel klepetavim babnicam na lim, ki so njegovo nepoznanje tukajšnjih razmer izkoristile, da je postal slepo orodje v njih rokah. Resen mož prej natanko preudari svoje korake in potem šele ravna, niso pa babje čenče nagib njegovim dejanjem. Želimo, da ostane njegova čast tako neomadeževana ob tej denunciaciji kot je kaplanova ostala navzlic njegovemu očrnjevanju.

Črna. (Zanimanje za »Slov. kršč. delavsko društvo«) vidno raste ne le pri delavcih, ampak tudi pri kmetih in obrtnikih. Marsikateri si želi, da bi društvo svoj delokrog razširilo in odprlo vrata vsem črnškim Slovincem. Ta želja se je že izrazila na občnem zboru in se bode s časom gotovo tudi uresničila. Za sedaj pa bi bilo najboljšo, ko bi samostojni gospodarji pristopili kot podporni udje. — Dne 16. febr. 1913 priredi društvo zopet velik javen shod, na katerega že sedaj vabi vse stanove, da se mogoče tudi razgovorijo, kako streho razširiti, da bodo imeli pod njo vsi zavedni katoliškomisleči Slovenci prostor in se bodo mogli prosto razvijati in okrepiti svoje moči. Govornik pride iz Maribora. Gospod državni in deželni poslanec dr. Karol Verstovšek pride, ki je v slov.-graškem okraju izvoljen za poslanca.

Bekštanj. (Nemška darežljivost za vojake ob meji.) »Bauernzeitung« prinaša v svoji zadnji številki z vso slastjo, baje po nekem mažarskem listu, vest, da se je predložila cesarju in prestolonasledniku lista darovateljev za vojaštvo na meji po narodnostih, s konstatiranjem da Jugoslovani in Čehi ostentativno niso nič darovali, kar je napravilo na presvitli osebi, cesarja in prestolonaslednika, jako mučen vtis. Ta vest in pisanje časopisa tako slabega sortimenta kot je »Bauernzeitung« nas prav nič ne preseneča, saj isti vedno pri priložnostih skuša preslepiti višje kroge in tudi trditi, da Slovenci na Koroškem nič ne plačujemo davkov, ampak vse le Nemci. Smelo trdimo, da so za obmejno vojaštvo o božiču tukajšnji pošteni Slovenci največ darovali, žalibog pa da so naselili v tem, da so bile nabiralne pole — nemško izpolnjene. Tako so šteli slovenske darovalce za — Nemce.

Glasnik Slov. kršč. socialne zveze.

Prireditve.

Sveče.

Pri igri »Revček Andrejček« je bila dne 26. januarja nepričakovano velika udeležba. Prostori so bili nabito polni ljudstva. Pa saj je tudi igra nepričakovano dobro izpadla. Se vidi, da je med našo mladino veliko talentov za igro; seveda brez truda nikjer ne gre. Igralci so jo vseskozi dobro pogodili, tako da ni ostal noben za drugimi. Zlasti so pa ugajale občinstvu glavne vloge: Andrejček (Jožef Pak), Jeklen (Janko Goričnik), Franica (Berta Štangl) in Pavle (Franc Einspieler). Da je zadnjega spremeljalo občinstvo z ljubeznjivimi pogledi, Grešnika (Jožef Partl) pa z nevoljo, bil je

vzrok ravno ta, da sta svoje vloge izvrstno izpeljala. Tudi Anžeta (Jakob Zerca) gledalci ne morejo prehvaliti. To igro uprizorimo pozneje še enkrat.

Socijalni tečaj v Dobrlivasi

se je dobro obnesel. V dvorani je bilo polno nadebudnih fantov in deklet; tudi mož je bilo precej. Z velikim zanimanjem poslušala naše ljudstvo razna predavanja. Govorili so g. mons. Podgorc, g. dr. Val. Rožič, g. Mauchler, g. Smodej, g. dr. Ehrlich, g. Ulling, g. Katnik, g. Vajncerl, g. Fric in g. Poljanec. Predmeti so bili gospodarskega, verskega in izobraževalnega značaja. Posebno se zveza tem potom zahvaljuje mil. g. proštu Mat. Randlu, ki se je za to prireditvev jako zanimal. Njegove sklepne besede, v katerih se je govornikom in udeležencem zahvalil za trud in vstrajnost, so segala v srce, tako da smo se ločili s sklepom, da nismo zadnjič kaj takega imeli v Dobrlivasi.

Društvena naznanila.

Seja Slovenske krščansko socialne zveze za Koroško se vrši v četrtek 6. februarja ob 2. uri v hotelu »Trabesinger«. Vabljeni so zastopniki društev in ožji in širši odbor.

Koroška podružnica slovenskega planinskega društva priredi svoj XIII. občni zbor v četrtek dne 6. svečana ob 8. uri zvečer v mali dvorani hotela »Trabesinger«. Ker je na dnevnem redu razen drugih točk tudi volitev novega odbora, vabimo vse člane, da se tega zbora mnogobrojno udeleže. S planinskim pozdravom odbor.

Shod na Rudi. Slovenska kršč. soc. zveza priredi dne 9. februarja t. l. velik shod na Dobrovi pri Rudi v gostilni pri Fastlnu ob 3. uri popoldne. Prideta dva govornika iz Celovca.

Sodalitatis Ss. Cordis Jesu ima 6. svečana ob 2. uri popoldne v Celovcu sestanek v zadevi novega odbornika. Pride tudi vlč. g. profesor M. Gatterer S. J. S tem vprašanjem se je nemška duhovščina že temeljito bavila minuli teden na svojem sijajno obiskanem katehetskem sestanku. Želeti je, da kaže častita slovenska duhovščina vsaj enako zanimanje, zato se prosi prav obilne udeležbe in dobre priprave. Vpoštevala se bode vsaka utemeljena in izpeljiva želja. Nunc tempus acceptabile.

Velikovec. (Na pustni torek) po blagoslovu vsi v »Narodni dom«! Pod vejami »Lipe« se bomo kratkočasili in razveseljevali. Na sporedu je šaljiva igra, šaljiv govor, tamburanje in prosta zabava.

Guštanj. V nedeljo, dne 9. februarja ima Izobraževalno društvo svoj občni zbor. Spored: 1. Govor č. g. župnika Josipa Rozmana iz Črneč; 2. poročilo tajnika in blagajnika; 3. volitev odbora; 4. slučajni predlogi. Ude in prijatelje društva prisrčno vabi odbor.

Čilj

prizadevanj, najti najboljšo in najzdatnejše sredstvo za izboljšanje kave

dosežejo vedno le one gospodinje,

ki kupujejo kavin primatek v zabojskih ali v zavitkih, označenih „s kavinim mlinčkom“.

One so izbrale najbolje, kajti primatek za kavo „s kavinim mlinčkom“ je najjedratejši, najokusnejši in najizdatnejši izdelek te vrste, ker je

„pravi : Franck“.

Tovarna v Zagrebu.

Književnost.

Lurški prizori. Za Šmarnice zbral in na svetlo dal Anton Žlogar, kanonik v Novem mestu. Novo mesto 1913. Tisek J. Krajec nasl. Novo mesto. Str. 291. Cena knjižici je 2 K, s poštnino 10 vin. več. Vezava je zelo lična. Knjižica je za šmarnice primerena in jo bodo voditelji šmarnic veselo pozdravili.

»Matica Slovenska« je svoje publikacije za leto 1912. razposlala vsem svojim p. n. gospodom članom oziroma poverjenikom. Kdor še ni plačal članarine za leto 1912, naj to stori čim prej in pošlje članarino (4 K) direktno »Matici Slovenski« v Ljubljano.

Slovenske občine in slovenska društva! Spominjajte se v svojih proračunih „Slovenske Straže“!

Gospodarske stvari.

Mlekarstvo.

(Piše Fr. Krištof, živinorejski inštruktor.)

Bolezni vimena.

Poleg drugih napak imamo pri kravah dostikrat opraviti tudi z boleznimi na vimenu, ki so za dobre krave-mlekarice večkrat usodapolne, tako, da ne pridejo morda le ob mleko, ampak lahko ostanejo po boleznih hibe na vimenu, ki napravijo kravo tudi nesposobno za nadaljno rejzo za plemo.

Slabih krav-mlekaric se ta bolezen redkodaj prime, pogosteje dobrih mlekaric, ker cel organizem vimena dobre mlekarice veliko močnejše deluje in je potemtakem tudi bolj izpostavljen raznim boleznim. Nadalje vidimo, da se bolezen navadno pojavi v polni mlečnosti krave, najraje takoj po porodu.

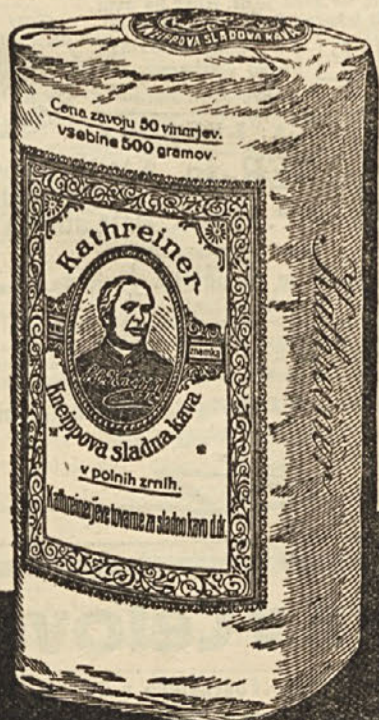
Glede bolezni na vimenu so naše gospodinje navadno brez vsake pomoči, ker živinozdravnika ni v bližini, ga ni lahko dobiti, oziroma so stroški za zdravljenje po živinozdravniku tako veliki, da se vsak boji poklicati živinozdravnika.

V takih slučajih si moramo pač sami pomagati, kolikor si znamo in moremo z domačimi sredstvi, ki tudi lahko ali še prej pomagajo, kakor ona iz lekarne.

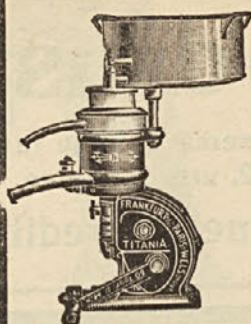
V naslednjih vrsticah hočem opisati na kratko najnavadnejše pojave in sredstva zoper te bolezni, ki se na kmetih že itak v mnogih krajih s pridom porabljajo.

Vzroki teh bolezni so jako različni in je le na licu mesta, po tehtnem preiskovanju mogoče dognati pravi izvor bolezni. Večkrat je pa tudi popolnoma izključeno, ker imamo nevidljive kali teh bolezni v obliki glivic, katerih s prostim očesom ne vidimo. Glivic je povsod dovolj v zraku, krmih, hlevih. Najlažje se te kali bolezni razvijajo v temnih, zadužlih in vlažnih hlevih. Zato tako in povsod priporočamo beljenje hlevov redno vsako leto, akoravno je morda hlev še zadosti bel in svetel. Apneni belež zamori kali bolezni (bakterije).

Vnetje vimena je lahko različno. Najpogosteje se pojavlja dvoje vrste vnetja. Zunanje površno in notranje globoko vnetje vimena. Prvo ni tako nevarno kot slednje in se da tudi veliko lažje ozdraviti.

Vsaka razumna, varčna gospodinja uporablja samo to sladno kavo

Titania brzoparilniki za živinsko krmo

z odklopljivim obodom, čisto iz kovanega železa in jeklene pločevine so zajamčeno neporušni. Najmanjša uporaba kuriva, najhitrejša napravljanje pare, najkrajše parenje, slaba krma zopet uporabna

Titania centrifuge, v sestavi, trpežnosti in natančnosti v snemanju neprekošene Stroj za sejanje, za obračanje sena, senena pr. bl e itd. najboljše kakovosti.

Titania tovarna, Wels št. 214, Zg. Avstrijsko. Odlukovana z raznimi državnimi darili in drugimi priznanji prve vrste. Zastops'va posod!! — Posljam na poizkušnjo. Plaćevanje na obroke rado dovoljno. Prospekti, srčava a zastop. Zastop ki se iščejo po vsod.

Vzemite, ako imate nahod, hripavost, zasliženje ali težko sapo, Fellerjev fluid z znamko „Elsa-Fluid“. Sami smo se prepričali pri bolečinah v prsih, v vratu itd. o njegovem lekajočem, kašelj utehajočem, oživljajočem učinku. — Dvanajstorica za poizkušnjo 5 K, dve dvanajstorici K 8-60 franko. Izdelovatelj samo E. V. Feller v Stubici, Elsa-trg št. 67 (Hrvaško).

Skodle za streho (Dachschindel) ima na prodaj Gregor Železnik pri Sv. Ožbaltu ob Dravi, pošta Leutschach (Štajersko).

Vabilo.

Posojilnica pri Mariji na Zili

vabi vse zadruženike na

občni zbor

dne 9. februarja 1913 ob 3. uri popoldne v župnišču na Zili.

Dnevni red:

1. Čitanje in odobrenje zapisnika o zadnjem občnem zboru.
2. Poročilo načelstva.
3. Poročilo nadzorstva.
4. Potrjenje računskega zaključka za l. 1912.
5. Razdelitev čistega dobička.
6. Volitev načelstva.
7. Volitev nadzorstva.
8. Poročilo o izvršeni reviziji.
9. Slučajnosti.

Odbor.

Prave

čebelno-voščene sveče,

sveče za pogrebe, olje za večno luč,

međ za pítanje čebel in za zdravilo priporoča po nizki ceni

vđani J. Kopač, svečar v Gorici.

Pri reumatizmu in neuralgiji

lajša in pomiruje bolečine, pri skrnini izsesava otekline na členih n jih nareja zopet gibčne; pri ozeblinah odstranjuje v kratkem času neprijetno boleče srbenje; za vdrgnjenje, masažo, obkladke in kopanje pr pravni

CONTRHEUMAN

Besedna znamka za (mentholosalicil-ziran kostanjev izvleček),

z vdrgnjenjem, masažo ali obkladki. - 1 škatlica 1 krono.

Proti predplačilu K 1.50 se pošlje 1 škatlica } franko.
Proti predplačilu K 5.— se pošlje 5 škatlic }
Proti predplačilu K 9.— se pošlje 10 škatlic }

Izdelovanje in glavna zaloga v

B. FRAGNER-jevi lekarni

c. kr. dvornega dobavitelja, PRAGA III., št. 203.

Pozor na ime izdelka in izdelovatelja.

Dobiva se v Celovcu v lekarnah: »Pri angelu«, Pavel Hauser, Viktor Hauser, H. Gutt.

Somišljeniki — zahtevajte v gostilnah — računске listke „Slovenske Straže!“ Naročajo se v pisarni „Slovenske Straže“ v Ljubljani.

Hranilnica in posojilnica v Kazazah

vabi vse zadruženike na svoj

XI. redni občni zbor

ki se vrši

na drugo postno nedeljo dne 16. svečana t. l. ob 3. uri popoldne v posojilničnih prostorih v Kazazah.

ooo

Dnevni red:

1. Čitanje zapisnika o zadnjem občnem zboru.
2. Čitanje revizijskega poročila za leto 1912.
3. Odobrenje računskega zaključka za l. 1912.
4. Sklepanje o uvedbi novih pravil za hranilnico.
5. Volitev načelstva in nadzorstva.
6. Sklepanje o obrestni meri hranilnih vlog in posojil.
7. Slučajnosti.

Odbor.

Organist, obenem cerkovnik

dobi službo v župniji Guštanj. Lepo stanovanje, 600 K dohodkov v letnem prebitku. Prosilec mora biti večš obeh deželnih jezikov in znati kako obrt.

Župnijski urad Guštanj, Koroško.

Zdravniško in klinično potrjeni uspehi

dokazujejo, da je pri mučnem krčevitem kašlju otrok in odraslih

THYMOMEL SCILLAE

dragocen in gotovo učinkujoč izdelek.

Besedna znamka zava ovana.

Lajša krčeviti kašelj, zmanjšuje njegovo ponavljanje, pospešuje njegovo razslizanje in pomirjuje kašelj ter odstranjuje težko dihanje.

1 steklenica 2-20 K. Po pošti proti predplačilu 2-90 K pošilja franko 1 steklenico, 7-— K 3 steklenice, 20-— K 10 steklenic. Ne dajte si usiljevati nadomestnih sredstev.

Povprašajte pri svojem zdravniku.

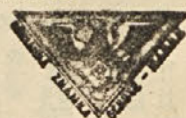
Izdelovanje in glavna zaloga v

B. FRAGNER-jevi lekarni,

c. kr. dvornega dobavitelja,

PRAGA-III., št. 203.

Pozor na ime izdelka, izdelovatelja in varstveno znamko.

Dobiva se v Celovcu v lekarnah: »Pri angelu«, Pavel Hauser, Viktor Hauser, H. Gutt.

Hranilno in posojilno društvo v Celovcu

uraduje vsak dan, izvemši nedelje in
praznike, od 10. do 12. ure dopoldne.

Varno naložen denar; najugodnejši kredit za posestnike.

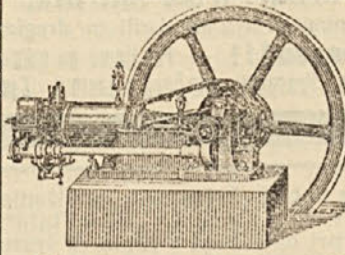
Postni pastirski list

prevzvišenega gospoda knezoškofa krškega
s posnim redom za Krško škofijo za l. 1913
se dobi v podobi zelo ročne brošurice
v tiskarni Družbe sv. Mohorja.
Cena 20 vinarjev. Cena 20 vinarjev.

Denarja ni,

draginja je vedno
večja, zaslužek pa
majhen. Ako hočete

z malim trudom 6 do 10 kron na dan za-
služiti, pošljite v pismu za pojasnilo pet znamk
po 10 vinarjev in svoj natančen naslov na
Josip Batič, Ilirska Bistrica
(Kranjsko).

Vsak strokovnjak
vam pove, da so
orig. Otmar-motor
stabilen ali nepremaklj. in
poljedelski stroj;
iz tovarne

C. Prosch, Celovec,

imejtelja brata inženirja Prosch, najboljši in
najzanesljivejši v obratu.

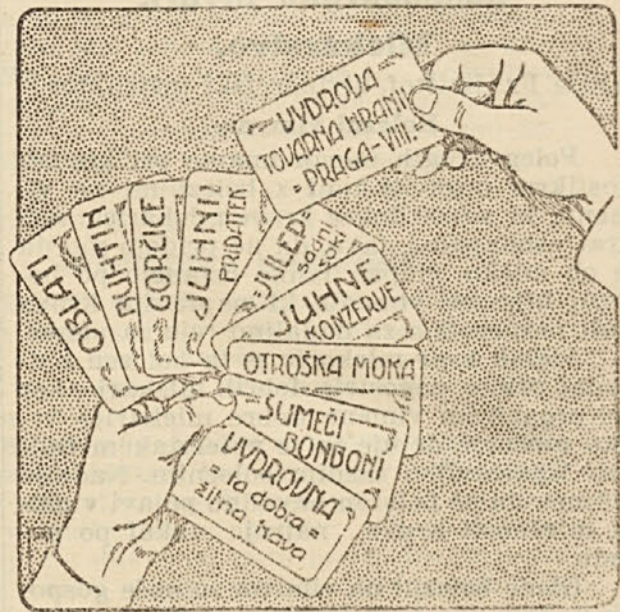
Zahtevajte specialne kataloge in obiske inženirja!

Silno lepo posestvo.

Prodam ali zamenjam za drugo posestvo
(s smrekovim sečnim gozdom) pod zelo ugod-
nimi pogoji svoje blizu postaje Grabštanj
ležeče posestvo z dobrim poslopjem, ki meri
okoli 28 hektarov.

Natančnejša pojasnila daje posestnik

Anton Renko,
trgovec v Celovcu.

V najem

se da za dobo kmetija v Vrbski okolici.
petih let srednja Naslov in natan-
čnejše podatke ima na razpolago upravništvo „Mira“.

OZNANILO.

Tvrška Bratje Tavčar & Co. je postavila v Ce-
lovcu kraj tovor- **parno žago.** Imeno-
nega kolodvora vana
to je plohe v vsaki količini, tudi na
kupi **les,** vozove, (plohi se sprejemajo od 12 cm
debeline naprej), smrekove, borove, mesecneve kakor
tudi vsake vrste gozde. Dobiva se tudi žagovina ter
vsake vrste odpadki za kurjavo. — Kdor želi natan-
čnejših pojasnil, naj vpraša na žagi.

BRATJE TAVČAR & CO., Celovec.

Želodec

kot srednik prehrane je vzdržatelj človeškega
organizma. Treba je tedaj njegovo službo kot
prebavljajoči in očiščujoči ud vedno podpirati.

Preizkušeno iz izbranih najboljših in uspešnih zdravilnih zeli
skrbno pripravljeno, tek zbujačo in prebavljajočo pospešu-
je in lahko odvajajočo domače zdravilo, ki ublaži in od-
strani znane posledice nezmerne, slabe diete, prehlajenja
in zopnega zaprtja, n. pr. gorečico, napenjanje, nezmerne
tvoritve kislin ter krče, je **dr. Rose balzam**
za želodec iz lekarn **B. Fragnerja v Pragi.**

SVARILO! Vsi deli embalaže
imajo postavno de-
ponovano varstveno znamko.

GLAVNA ZALOGA: LEKARNA

B. FRAGNER-ja, e. in kr. dvornega
dobavitelja,

„Pri črnem orlu“, PRAGA, Mala strana 203,
vogal Nerudove ulice.

— Po pošti se razpošilja vsak dan. —

Cela steklenica 2 K, pol steklenice 1 K. Proti naprej vpo-
šiljati K 1.50 se pošlje mala steklenica, za K 2.80 velika
steklenica, za K 4.70 dve veliki steklenici, za K 8.— štiri
velike steklenice, za K 22.— 14 velikih steklenic poštino
prosto na vse postaje avstro-ogrske monarhije.

Zaloga v vseh lekarnah Avstro-Ogrske, v Celovcu „Pri angelu“,
P. Hauser, V. Hauser, H. Gutt.

! Paramenti !

Mašna oblačila v preprosti
in tudi bo-
gati opremi, dobro blago in poceni.

Plasči za cerkvenika in mini-
strante, ovratni plasčki in stole
zelo poceni.

Šmizete v različnih oblikah
od K 1.— naprej. ::

Komplet z ovratnim trakom od
K 2.— do K 2.80, kakršen je izdelek.

Bireli v vsakršni obsežnosti po
K 3.80, K 4.—, K 4.80.

Rožaste svetilke za večno luč za
patentovani steni.

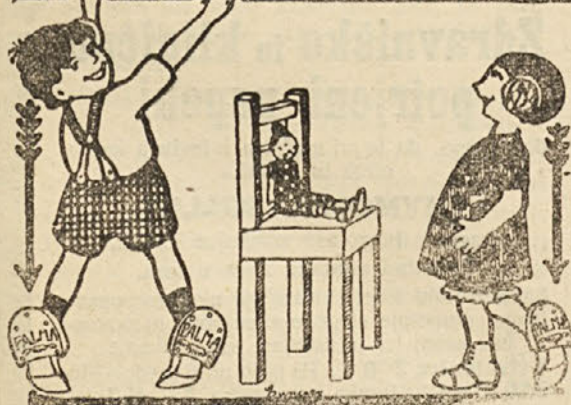
Prosimo, da poizkusite, in prepri-
čani smo, da bodete stalen odjemalec

oddelka za paramente, knjigarne in trgovine
Jožefovega društva v Celovcu.

Vse blago iz prekanane, kislne proste in
neobtežene svile z barvanimi nitmi.

Slovenski molitveniki, cerkvene
muzik lije, tudi Hladnikove.

Striček! teta! dajte se
preprositi,
Palma-podpetnik je
treba nositi!

! 500 kron !

Vam plačam, če moj uničevalec korenin „Riamazilo“

ne odstrani brez bolečin Vaših kurjih oces, bradavic,
trde kože v 3 dneh. Cena lončku z jamčujočim pi-
smom 1 K. Kameny, Košice (Kaschau), I. poštni pre-
dal (12,829) Ogrsko.

Moja žena

in vsaka umna in štedljiva gospodinja uporablja na-
mesto dragega kravjega surovega masla za kuho ali
za na mizo boljši, bolj zdravi, tečni, izdatnejši in
skoro za polovico cenejši

„Unikum“-margarin.

Dobiva se povsod ali naročnje direktno.

Združene ovarne margarina in surovega masla,
Dunaj XIV. Tiefenbachgasse 59.

Podružnica Ljubljanske kreditne banke v Celovcu

Delniška glavnica K 8.000.000.

Rezervni fond čez K 800.000.

Denarne vloge na
knjižice se obre-
stujejo po

4 3/4 %

od dneva vloge
do dneva vzdiga.
Rentni davek
plača banka sama.

Kolodvorska cesta 27, v lastni hiši.

Zamenjuje in eskomptuje izžrebane vrednostne papirje in
vnovčuje zapadle kupone.

Daje predujme na vrednostne papirje — Zavaruje srečke
proti kurznj izgubi.

Vinkuluje in devinkuluje vojaške ženitninske kavnice.
Eskompt in incasso menic. Borzna naročila.

Cent ala v Ljubljani. Podružnice v Spletju, Trtu,
Sarajevu, Gorici, Celju in o' spozitura v Gradežu.

Denarne vloge v tekočem računu obrestujejo se:

proti 30 dnevni
odpovedi po 5 %

proti 60 dnevni
odpovedi po 5 1/2 %